

ВЕСТНИКЪ на ВЕСТНИЦИТЪ

Брой 1 левъ

ОРГАНЪ НА ВАРНЕНСКОТО ЖУРНАЛИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

Брой 1 левъ

Генералъ-майоръ
ИВАНЪ ХАЛАЧЕВЪ

началникъ на Варненския първокласенъ гарнизонъ, почетенъ
попедседателъ на комитета по изграждане паметника — мавзо-
лей на кралъ Владиславъ Варненчикъ.

Владиславъ Варненчикъ,
легендарниятъ полски и унгарски
кралъ, който загина на 10 ноемврий
1444 година при Варна.

и ограждането на парка се из-
върши отъ затворници.

Министерството на войната
отпусна 74'90 м. вериги отъ об-
щината Раковецъ, провайдиско,
оставени отъ руситъ презъ
времето на Освободителната
война.

Циментовата фабрика „Гран-
итоидъ“ отпусна 10 тона ци-
ментъ безплатно.

Хвала на всички радатели за
изграждането парка-мавзолей
на Владиславъ Варненчикъ.

Най-големъ дѣлъ въ изграж-
дането на паметника-мавзолей
има неуморимиятъ председателъ
на комитета

БОРИСЪ КАЗАНЛИЕВЪ

директоръ на Шуменската административна област, поче-
тенъ подпредседателъ по изграждане паметника-мавзолей
на кралъ Владиславъ Варненчикъ

КАКЪ СЕ СЪГРАДИ гигантския паметникъ — мавзолей на Влади- славъ Варненчикъ.

Инициативата на полков-
никъ Петъръ Димковъ, на 8 й
октомврий 1934 г. въ кабинета
на Варненския кметъ, следъ
размина на мисли, се реши да
образува комитетъ за по-
стройка на паркъ-мавзолей за
паметта на полския
кралъ Владиславъ Варненчикъ и съби-
ранията при сраженията на 10
ноемврий 1444 г. въ околностъ
та на гр. Варна.

Създаването на тоя паркъ-
мавзолей ще покаже, че бъл-
гарскитъ народъ цени всички
борби, които сж работили за
неговото освобождение, освенъ
тоа ще служи като залогъ
за вѣчна дружба между двата
братски народа — българския
и полския.

Комитетътъ се конституира,
както следва:

I. Почетно управление:

Почетенъ председателъ: А.
Тарнаски, полски пълномо-
щенъ министъръ въ София.
Почетни подпредседатели: На-
чалникъ на Варненския гарни-
зонъ генералъ Халачевъ, Шу-
менския областенъ директоръ
Б. Казанлиевъ.

II. Управителенъ съветъ:

Председателъ: полковникъ
Димковъ, Петъръ, подпредсе-
дателъ Инж. Я. Мустаковъ, кметъ
на гр. Варна, секретаръ: Инже-
неръ Л. Димовъ, касиеръ: Н.
Димитровъ, пом. кметъ на гр.
Варна и членове: Архимандритъ
Инокентий, свещ. Д. Т. Димовъ,
с. Владиславъ, подполковникъ
Пеневъ — началникъ штаба на
гарнизона, Б. Германовъ, полиц.
коминданта, Арх. А. Франгя,
полски почет. консулт., К.
Шкорпилъ, директоръ на му-
зея и Чехосл. почет. консулт.
въ Варна, В. П. Гочевъ, предс.
на Археолог. д-во, Н. Пеневъ,

п. кметъ на гр. Варна, инж. П.
Куртевъ, п. кметъ на гр. Варна,
Ст. Савовъ, Г. Трайковъ, Г.
Герчевъ, инж. Л. Каровъ, инж.
Ст. Сапаревъ, полк. о. з. Б.
Божиловъ, Б. х. Николовъ,
кметъ на с. Аксаково, А. Но-
вакъ, П. Н. Антоновъ, В. Па-
найотовъ, Д. Петлешевъ, нам.
кметъ на с. Владиславъ и Кон-
стантиновъ, предс. на сп. кл.
„Владиславъ“.

III. Контролна комисия:

Командира на 8-а дружина
полковникъ Б. Мишевъ, Б. Же-
левъ, околийски управителъ,
Кр. Смиленовъ и Ив. Иванчевъ.
Комитетътъ е подраздѣленъ на
подкомитети: 1) технически, 2)
за залѣсяване. 3) исторически
и 4. домакински.

Планътъ на парка е израбо-
тенъ отъ инж. Л. Димовъ и
Ан. Новакъ и заема 25'40 де-
кара.

Мавзолей-паметникъ е изра-
ботенъ по планътъ и ръковод-
ството на архитектъ Ан. Фран-
гя — полски почетенъ консултъ
въ гр. Варна, който се е пол-
зувалъ и отъ изпратенитъ пла-
нове отъ Варшава на полския
архитектъ Мишевски. Желѣзо-
бетонитъ и други конструк-
ции сж изпълнени по изчисле-
нията и ръководството на инж.
Ст. Сапаревъ.

Въ изработването на шосето,
оформяването на могилицитъ, из-
копаване на дупкитъ за дърве-
та по шосето на парка и за
саждането на дръвчета взема-
ха живо участие войницитъ отъ
Варненския гарнизонъ, учени-
цитъ отъ основнитъ училища,
прогимназитъ, гимназитъ, пан-
сиона за сирацитъ отъ войни-
тъ и студентитъ, които съ сво-
ята помощъ спомогнаха за бър-
зото осъществяване на тоя
благородна целъ.

Изкопаването на кладенцитъ

Полковникъ Петъръ Димковъ

Съ непоколебима настойчивостъ
на доблестенъ воинъ, той не се
спри предъ нищо да реализира
поставената целъ и даде на
Варна една придобивка, която
тепърва ще бжде оценена. Но
не се спира до тукъ ползотвор-
ната дейностъ на полковникъ
Димковъ.

Превръщането на пустинната
пѣсачлива мѣстностъ при Ас-
паруховиятъ валъ въ разко-
шенъ паркъ се дължи пакъ
нему. Този Аспаруховъ паркъ
следъ години, ще бжде бисера
на Варна.

Реставриране Аспаруховата
кула, постройка-паметника —
порталъ на 8 и п. Приморски
полкъ, сж пакъ негово дѣло.

За всичката тази творческа
дейностъ, полковникъ Димковъ
ще има вѣчната признателностъ
на варненци. Нему ние не ще
издигаме паметникъ — той,
скромниятъ воинъ, никога не
се е ласкавалъ да получи благо-
дарностъ.

Не ще бжде далечъ денътъ,
когато всички, гледайки на
придобивкитъ за Варна съ из-
граждането могилата на Вар-
ненчикъ, паметницитъ на Ас-
паруховия валъ, портала на ка-
зармнитъ, реставрираната Ас-
парухова кула и др. ще казватъ:
това сж паметници на полков-
никъ Димковъ.

Владиславъ Варненчикъ за свободата на България

Робството ни подъ турцитъ. Уплахата въ Европа. Нещастниятъ
походъ на Сигизмунда. Геройскитъ победи на Хунияди.
Храбростта на Владислава и геройската му смъртъ.

На 17 юлий 1333 г. Търново,
следъ 3 месечна упорита об-
сада, падна подъ ударитъ на
турскитъ пълчища, предводи-
телствувани отъ Челеби, синъ
на турския султанъ Баязидъ.
Този денъ се сѣмта за нача-
лото на българското робство
подъ турцитъ, при все, че царъ
Шишманъ още около една го-
дина се държалъ въ силната
крепостъ Никополъ.

Въ края на XIV и въ първа-
та половина на XV вѣкъ, по-
ложението на Балканския по-
луостровъ е било следното:
Преди да се настанятъ добре
въ Мала Азия, турцитъ, съб-
лазени отъ благоприятното
политическо положение на Бал-
канитъ, — слабостта на отдѣл-
нитъ княжества и държавици
и раздоритъ между тѣхъ, на-
влѣзли въ полуострова и за-
зели областта покрай двата
брѣга на Марица, Македония
и България.

Поради непрекъснатитъ вой-
ни въ Мала Азия, турцитъ не
сж имали достатъчно войска
да колонизиратъ България и
поставятъ гарнизони въ всички
градове. Тѣ заселили само най-
плодороднитъ области на Ма-
рица и поставили малки гар-
низони въ градоветъ по ней-
ното течение. При такива усло-
вия българитъ не се прими-
рили лесно съ новото иго. Тѣ
различавали още на своята мощъ
и за това въ 1404 год. подиг-
нали въстание въ западна
България, надявайки се на по-
мощъ отъ свободнитъ християн-
ски държави.

Походътъ на Маджарския
кралъ Сигизмундъ презъ 1396
год. билъ сериозенъ опитъ да
се прогонятъ турцитъ отъ Бал-
канския полуостровъ. Въ вой-
ската на Сигизмунда имало

много рицари, особено отъ
Франция. На помощъ дошелъ
и влашкия князь Мирчо, но
султанъ Баязидъ разбилъ хри-
стианската войска подъ стени-
тъ на Никополъ.

Нещастниятъ походъ на Си-
гизмунда не отчаялъ българ-
ритъ, нито пъкъ отклонилъ за-
падно европейскитъ християн-
ски владѣтели да подготвятъ
изгонването турцитъ отъ Евро-
па. Все повече се проповѣдвалъ
кръстоносенъ походъ срещу
турцитъ. Много държави били
заинтересовани отъ този по-
ходъ. Италианскитъ републики
Венеция и Генуа, чийто владе-
ния на Балканския полуостровъ
били застрашени отъ турцитъ,
били готови да помагатъ.
Папата, който се надявалъ, че
следъ изгонването на турцитъ
отъ Балканския полуостровъ,
ще станъ пълно съединение
на източната и западна църкви,
застаналъ начело на агитаци-
тъ за кръстоносенъ походъ
срещу турцитъ.

Сръбскитъ и влашки князе,
които претърпѣли най-големъ
унижения отъ турцитъ и изгу-
били не само независимостта
си, но и земитъ си, станали
сжщо така голѣми партизани
на единъ задруженъ походъ
срещу отоманитъ, които отъ
денъ на денъ ставали по опасни
за средна Европа. Сръбскитъ
деспотъ Георги Бранковичъ,
презъ 1441 г. загубилъ своята
държава и се прибралъ въ Ун-
гария, срещу която не малко
пѣти се е сражавалъ като
сюзникъ на турцитъ.

Погледитъ на всички били
отправени къмъ Унгария, която
тогава била най-силната и най-
застрашената отъ турцитъ дър-
жава.

Турцитъ, следъ като подчи-
нили Влашко, започнали да на-

падат богатите градове на Трансилвания, която била маджарска област. Въ 1440 год. след смъртта на крал Алберт II, маджарите за да се противопоставят на нашествието на турците, предложили маджарската корона на младия полски крал Владислав III Ягеллонски.

Положението на Унгария било още повече застрашено, когато турците превзели от деспота Георги Бранкович силната крепост Семендрия и се надвесили, като меч над Унгария. След завземането на Семендрия, турците насочили погледите си към Българите, за да си пробият път към сръбна Европа. Въ това време Българите били в маджарско владение.

Въ 1441 год. защитата на Българите била поверена на големия маджарски военачалник и патриот Ян Хунияди, който успял да разбие ордите на Ишак бег, които от Семендрия опустошавали Сърбия, долно Маджарско и Славония. Въ същата година Хунияди разгромил в Трансилвания нови турски орди, предводителствували от Мези бег.

Този военен успех издигнал много авторитета на младия полски и маджарски крал Владислав и васалните на Турция влашки князе се съюзили с Унгария.

За да отмъсти за поражението на турците, на следната 1442 год., нахлул в Трансилвания с 80 хилядна войска румелийският бейлербег Лала Шахин. Съюзната полска и маджарска войска, предводителствана от Хунияди, на ново унищожила турските плъчища.

Победата на християните отново възбудила надеждите за изгонването на турците.

Папа Евгений IV, засилил агитациите си за война срещу турците. Папският легат в Буда, столицата на Унгария, кардинал Юлиани развивал трескава дейност, сръбският деспот Георги Бранкович съзъл на очи молил крал Владислав да отмъсти за християнството. Владислав макар и млад крал бил много предпазлив въ своите държавни решения и се старал да зачита волята на народния събор. За това той свикал военния съвет, който решил крал Владислав да потегли с цялата си войска за България.

Владислав, начело на съюзните войски, които били около 30,000 души, конници и пехотинци, преминал Дунав при Оршова на 20 септември 1444 год. когато е тръгвало да тръгне на 1 септември, тъй като наемниците почнали да си разотиват.

Владислав пристигнал в Никопол, след двадесет и шест дена от тръгването си, т. е. на 16 октомври. Тук пристигнали и 4-тх хиляди конници на влашкия войвода Влад Дракул, под водителството на сина му, като знак на вярност и съгласие. Така образуваната съюзна 34 хилядна армия с две хиляди големи обозни каруци тръгнала за Варна.

Владислав издал манифест, преведен на турски език, с който се ханят турците да предадат крепостите и да си отидат. Няколко крепости се предали, Шуменската и Петрич-кале, упорствували. Тия две крепости били превзети последователно. Пътят бил открит и безпрепятствено Владислав на 9 ноември 1444 год. пристигнал в Варна, отгдето било предвидено да се качи на корабите на съюзните венецианци и генуезци, за да стигне чак по скоро в Цариград за защита на императора. Кръстоносците, за съжаление, макар да взеха орж-

жието въ името на Христа, опустошили, както пишат историците, всичките право славни църкви, колкото сж сръждали по пътя си, само за това, че сж били схизматични. Съ това тж сж губили симпатии на населението. Владислав давал нареждане да не се вършат подобни изтълчения, противни на целта на експедицията, но никой почти не се покорявал, защото религиозният фанатизъм, подклаждан от католическия кардинал Цезарини, е достигнал до крайност. При пристигането си в Варна, Владислав се разположил на лагер, на запад от града. Той се чудел за закъсняването на съюзническите венециански и генуезки кораби. Това закъсняване е дало възможност на Мурада да премине Босфора, сж щитът венециански и генуезки кораби, подкупени от него.

Мурад преминал Балкана и по пътя открил дирите на Владислава, на 9 ноември, пристигнал до Варна и се разположил на лагер срещу Владиславовия лагер.

Вечерта още се забелязала турската войска — 6 километра далеч от града.

При пристигането си в гр. Варна, ключовете на града сж били предадени на Владислава. Той веднага разпоредил всичко, което тръгвало и наредил, всички да сж на шрек за всеки случай. Той свикал военен съвет за обмисляване плана на военните действия. Военнолюбивият Цезарини предложил да се укрепят временно до пристигането на флотата. Това мнение било подкрепено от другите епископи и унгарски големци. Ян Хунияди възразил, че ако мнението на кардинала Цезарини се възприеме, турците ще се насърчат, приемйки малочислеността на християнската армия и последната от бездействие ще изгуби вярата в силата си и в правотата на своя поход.

Мнението на Хунияди надляло и всички се съгласили да не се дава почивка на неприятеля, а да нападнат веднага. След това решение на военния съвет, Владислав е дал нареждане за военните действия.

Според историците, християнската войска под главната команда на Хунияди, се наредила на боен ред, както следва:

1. На левото крило били власите с пет унгарски легиони, защитени от езерото.

2. На десното крило към града, били всички останали унгарски сили с своето черно знаме, под командата на кардинала Цезарини.

3. Въ центъра на цялата боева линия се намирал крал Владислав с своите телохранители — унгарци, поляци и наемници от 500 конници, разделени на две групи, от които едната с знамето на краля, носено от поляка Ласлав, другата — с знамето на Св. Георги, носено от Стефан Батори.

4. Въ ариергарда, зад центъра, близо до града, за запазване тила, багажите и военните припаси, били наредени под командата на Варадинския епископ Доминик, поляшки роти с знамето на Св. Владислав.

Турската войска е била разположена въ боен ред, както следва:

1. Десното крило, срещу левото крило на християнската войска, се състояло от спахи — европейска турска кавалерия под командата на Даут паша, към с. Инажикой.

2. Левото крило, срещу десното крило на християнската войска, се състояло от спахи — азиатска турска кавалерия

под командата на Караджа паша, към с. Пашаккой.

3. Центърът бил зает от Султан Мурад с яничерите, под командата на Тоган, имайки пред себе си дере, гдето било забито дълго копие с нарушения от Владислав договор, като знаме, въ вид на протест пред Божиата правда.

4. Въ тила сж били оставени багажите и камилите.

Тъй щото, християнската войска имала зад гърба си гр. Варна, а турците сж имали пред себе си града и изходящото слънце. Пространството между двата фронта е било сухо и пясъчно, удобно за кавалерийски действия.

Преди да започне сражението, на 10 ноември 1444 г., се появила ненадейно силна зловаща буря, която разпожсала всички знамена на унгарците. Това не попречило на Хунияди да нападне левото неприятелско крило и да го разпръсне. Сжщевременно, и левото християнско крило нападло десното неприятелско крило, като спотуило да го разбие и с голи шапки да мине през неприятелския лагер и да стигне чак до местото, гдето се намирал Мурад. Власите, възползувани от това поражение, се вмъкнали през разбитите неприятелски редове и се намърлили на тила изотзад султановата позиция при багажите и камилите.

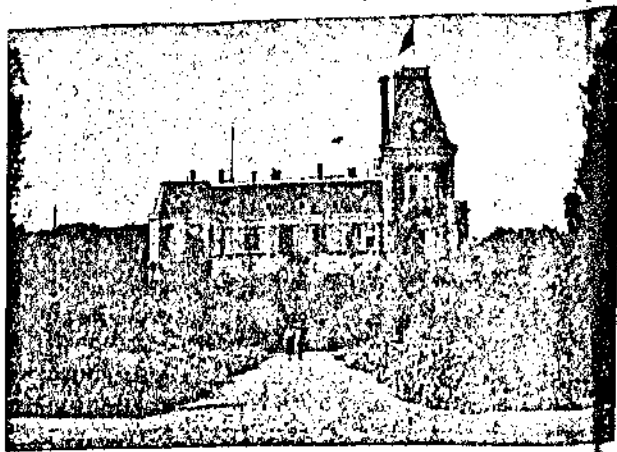
Настъпила критическа минута за Мурад, който бил разочарован от своята войска и слисан, той се приготвил да отстъпи за да се спаси. Но отблъснатият от храбрите Хунияди, Караджа-пашов фланг отстъпил въ порядък и се съсредоточил към центъра, гдето се намирал Султанът със своите яничари. Караджа-паша, като видял колебането на Султана, осмислил се да се обърне към него и му казал: „Господарю, не оставай войската си; падни, ако е нужно, но падни славно!“

Султан се насърчил от тия думи, вдигнал ръцете си към небето и извикал: „Ако Ти си действително Бог, както твърдят християните, накажи ги за клетвонарушението“. Тия султанови думи сполучили да възпламят яничерите да изтраят силните и люти нападения на християнската войска. Около него конните яничари въ двойни редове образували каре и с голи остри ками въ ржце чакали нетърпеливо на падит на християните.

Въ това време крал Владислав тръгнал с конницата си и се отзовал въ тила на камилите, които внушили страх на конете. Хунияди срещнал тука краля и го помолил да се върне на позицията си, до като още имало време, и да не напада неприятеля лично, защото той бил нужен не само за Полша, но и цяла Европа.

Кралът се върнал на позицията си. Свитата му, обаче, която се е състояла от поляци, сж завист гледали на чудните подвизи на храбрия унгарец Хунияди и почнали да клеветят Хунияди, че искал той да се окичи с ореола на славата, сж поражението на турците, че той бил надменник, пустославен човек, който давал заповеди на краля, вмъсто да ги получава.

Кавалерията на Владислава, под водачеството на Хунияди, извършила чудеса: разпръснала турските спахи. Но пехотата — повечето яничери, била главната сила. Владислав, поласкан от свитата си и задънат въ кралското си честолюбие, напуснал позицията си и с 500 души избрана конница се впуснал срещу яничарите — една неподвижна стена, образувана около султана.

Дворецът Евксиноград

Владислав, възгорден от сполуката си, виждайки жалкото положение на султана, впуснал се, като извикал на войниците си: „войници на щурм към султановите войски!“ Съ гола сабя въ ржца, той помислил, че с един замах ще отвори пролом въ редовете на яничерите и ще стигне до султана, да го хване живъ или да му отсече главата. Но военната съдба наредила друго.

Владислав показал чудеса от храброст, като съсичал всичко, каквото му попадало по пътя и успял да раздели яничарите на две. Султанът бил много изплашен, но не изгубил присъствие на духа. При приближаването на Владислава до султана, един опитен въ битките яничар, Хамуза, с секира отрязал предните крака на коня на краля, а друг яничар Коджа Хадър, сполучил да отсече главата на Владислава, натъкнал я на копие си, издигнал я нагоре и извикал веднага: „гяври! Ето ви кралят!“

Настъпило големо смущение всред владиславовата войска, която въ безпорядък отстъпила. Яничарите насърчени от тази победа, спуснали се да гонят християните, обаче не сж се осмислявали, по незнание на положението, да напреднат. Копието с натъкнатата на него глава било поставено право пред другото копие с нарушения договор. Някои историци казват, че яничарите отрязали и десната ръка на Владислава, с която е подписал договора.

Храбрият полководец Хунияди, напразно се помъчил да откъсва трупите на краля. Хунияди изгубил победата. Изгубили краля изгубили и смелост.

Турците, по заповед на Султана, почнали да преследват разбитата армия на Владислава, за да я унищожат. Големо клане е настанало, хиляди християнски трулове покрили бойното поле, много пленници, голема плячка, много трофеи! Не по малко турски трулове ляжали по бойното поле.

Хунияди, макар и ранен, сполучил да избяга през Добрич за Ромъния, гдето бил хванат въ плън от ромъския княз Драгул, таен военен съюзник на турците, по после освободен под натиска на трансилванците. Погоре споменахме, че власите сж се вмъкнали въ тила на турската войска и като плячка са взели всичко, каквото могли, напуснали полесражението и се върнали въ отечеството си и че княз Драгул тайно се съюзил с султана, а я не дал помощ на Владислава 4,000 конници под командата на сина си Влад Драгул. Историците Дуколя казал: „така се наричаше, по лукавото си поведение, па и думата Драгул се тълкува лукав“.

Останалите полководци и войски, до колкото могли, спасили се, но повечето били избити и хванати въ плън. Бждащият историк ще даде подробно описание на това ужасно кръвопролитно сражение с световно значение.

Градът се предал на тур-

ците, но Султанът не го посетил, а се бавил три дни на бойното поле. Мурад потопил главата на Владислава въ връл мед и я изпатил въ Бруса на управителя Джу бе-Али. Какво е станало с трупа на Владислав? Никой положително не може да каже. Едни разправят, че бил погребан въ двора на църквата „Св. Богородица“; други казват, че бил погребан на полесражението въ Мешели Тепе.

Според историци, Мурад поставил на местото, гдето бил намърсен трупа на Владислав стълб с надпис на турски език: „Азъ предах Варна с поражението си. Не бждете въломни“, саче тоя надпис, за жалост, изчезнал без следа. Тоя надпис би осветлил много от неразрешен въпрос.

Султанът после зинал за Одрин.

Варненското бойно поле е дало много гибелни поведици за християнството. След години тронът на последния византийски император паднал и знамето с поумесецът се развело по босфорските брѳгове.

Двадесетгодишният Владислав оставил кистите на полесражението — за християнството. Той имал тѳло високо, снажно, бил представителен, героичен, милостив. Той загинал славно и достойно за благо на цялото християнство, въ отчаяна борба с турците. Смъртта му е потопила цяла Полша и християнския свят въ голѳма скръб и печал.

Въ 1856 г. поляците, които служили въ турската армия, въ време на Кримската война, поставили един паметник на полесражението на Мешели-Тепе, с надпис на полски и латински: „На крал Владислав III от Ягелони и на полските рицари, паднали до Варна на 10 ноември 1444 г.“

Надписът бил издъбан от граф Острогор, капитан от 5 улански полк, както и следните стихове:

„До Варна близо, днес където е пусто, глухо,

Въ поля бластиста и осамотени, Стрчат от четири столѳта, Жаловно две могили, сж на сипи зелени.

Това поле облива Черно море. И чуваш шумъ на морните талози,

На изток виждаш Варненските кули,

На запад въ мъгла Балкански гребенъ гази.

У тѳз могили надалеч от Полша,

Почива тихо храбра четица юнашка,

Починала сж краля си закрѳта, Що сѳва бил е знаме и хвали поляшка“.

Тоя паметник, както всички други паметници, е бил срутен от местното население въоръжено за използване материала.

10 ноември 1444 год бѳ сжбдоносния ден за християнското и за балканския полуостров, респ. за нас, Турското владичество се върнало напълно. България бѳ под турско иго с въкове. Цѳлния Балкански полуостров се намирал под владичеството на Турция.

ПОСТОЯНОТО ПРИСЪТСТВИЕ НА ВАРНЕНСКАТА ОБЩИНА.

Агрономъ
Никола Димитровъ
помощникъ кметъ

Инженеръ
Янко Мустаковъ
кметъ на гр. Варна

Инженеръ-химикъ
Никола Пеневъ
помощникъ кметъ

Инженеръ
Панайотъ Куртевъ
помощникъ кметъ

Никога отъ освобождението България до сега Варненската община не е имала по-добро и творческо управление отъ днешното. Беше до поддържане усилията и стремението на бившите ни общински управници да създадатъ нещо за своя градъ, справедливостта налага да отбележимъ голъмото строителство и творчество на днешното постоянно присъствие на общината.

При тежката економическа криза, съедно разумно и честно разходване скромните средства на общината, ние виждаме постижения, които удивля-

ватъ не само варненци, но и всички посетители на Варна.

Корупцията, която насаждаше партизанството въ миналото и която пилеше средствата на общината, сж напълно изкоренени. Погледнете на площадъ „Славейковъ“ предъ гарата, обходите бившата гръцка махала, надникнете въредъ и вие ще видите строителство творчество.

Хвала на достойния кметъ на гр. Варна и неговите интелигентни и работливи помощници. Тъ ще оставятъ следъ себе си дѣла и творчество достойни за адмириране.

ВАРНА И НАРОДНИТЪ МУЗИКАЛНИ ТЪРЖЕСТВА

Отъ 1 до 10 августъ въ Варна ще видимъ на концертния подиумъ първите наши музикални изпълнители, които въ редица концерти ще ни покажатъ постиженията въ областта на националната ни музикална култура.

Следъ тригодишно прекъсване Варненските музикални тържества пакъ се възобновяватъ. Три години бяха достатъчни за да подчертаятъ недовъзмислено, че музикалните тържества сж не само необходими, а и необходими за Варна, изтъкната вече като международно лѣтoviще съ значителни културни нужди.

Истината за всебългарските музикални тържества не е случайна. Не е случайно и обстоятелството, че тя възникна именно въ Варна. Тукъ, въ източния край на полуострова се гледатъ за пръвъ път българските племена, отъждето то по своя воля доидоу похотъ къмъ Варна. Тамъ българщината израсна, за да се наложи по-късно като етническа и политическа единица наредъ съ другъ мощни и утвърдени вече държави. Тукъ край Варна се сложи началото на българската държава. Следъ толкова столѣтия следва отреди Варна днесъ да играе пакъ ржководна роля въ живота на българския народъ. Осигуричйки си своите прелести хилядите чужденци, тя е уредена да бжде разсадникъ на нашата национална култура. И ако някога Бенито Мусолини обредѣли Флоренция — столицето на италианските изиски изкуства — за единствено лѣтoviщето мѣсто за италианските музикални тържества, същото бихме казали и ние съ огледъ на историческата действителностъ и географически условия за Варна — вратата на ориента, красивицата на Черно море съ нейните качества брѣгове, синьоморе и слънчево лазурно небе. Какъ чудно хармонизиратъ тукъ оноевъ на една симфония, на единъ квартетъ или една сече-

нада съ багритѣ на окржжашата ни природа, отъ която лѣха само красота и романтика, съ ромона на вълните или шепота на замислените тополи, полюшквани отъ прохладния зефиръ, съ багритѣ на възходящата луна, потънала въ пламъци надъ необятната морска ширъ.

Въ рамките на програмата, която предвижда десетъ симфонични концерти. Академическия симфониченъ оркестъръ, който вече си е спечелилъ име на единъ напълно подходящъ за такива случаи апаратъ, ще има възможността да разкрие сясето съвершенство и се прояви въ пълния си блѣсъкъ.

На тържествето откриване на 1 августъ ще чуемъ известните „тракийски танци“ отъ Петко Стайновъ; на 2 августъ въ единъ концертъ на родното творчество — предстватъ ралсодия „Вардаръ“ — отъ Паню Владигеровъ и симфонията „Г. Мольтъ“ отъ Никола Атанасовъ; на 3 августъ предъ насъ ще деши музичиратъ съвето виртуозно умение всички участвуващи солисти, включително и Сашо Поповъ. На тържествената вечеръ на 4 августъ, посветена на Владиславъ Варненчикъ, ще чуемъ драматичния сопранъ на Цвѣта Табакова — примадоната на нашата държавна опера, която ще изпълне красивата ария изъ опера „Халка“ отъ Моношкко. Въ славянската вечеръ на 5 августъ ще имаме случаи да се наслаждаваме на майсторската игра на Тамара Янкова въ виртуозния концертъ за пиано „Ф. Мольтъ“ отъ Шопенъ, също ще чуемъ и дълбоката и проникновена „шеста симфония“ на Чайковски. На 6 августъ въ единъ камеренъ концертъ ще чуемъ квартета Въжаровъ, гостуващъ преди време съ гражданскъ успехъ и въ Варна, както и камерния ансамбълъ на Сашо Поповъ. На 7 августъ Елисавета Нововичъ — Ковачевска ще раз-

крие чара на своя гласъ въ прелестната концертна ария „Ah Perfido“ отъ Бетховенъ, а Академическия симфониченъ оркестъръ ще изпълни драматичната увертюра „Леснора № 3“ изъ оп. „Фиделио“. 8 августъ ще бжде истински музикаленъ празникъ за варненци. Защото на концертната естрада ще концертиратъ пианиста Сава Савовъ и виолончелиста Славко Поповъ — и двамата варненци, добили западноевропейска известностъ. 9 августъ е спредѣленъ за единъ интернационаленъ концертъ въ който Академическия симфониченъ оркестъръ ще има възможността да изпълне въ пълния си блѣсъкъ. Въ оригиналната програма на тая концертъ е застъпенъ и модеренъ руски авторъ — Мосоловъ съ „Заводъ“ — съветска композиция, която има гражданскъ успехъ въ концертите на западъ. Тържествата ще се закриятъ на 10 августъ съ единъ концертъ на открито, където ще бждатъ изпълнени увертюра „1812 година“ при увеличенъ състава и съ участието на хора „Морски Зауци“. Програмата на концерта е оригинална и татрде разнообразна за да привлече вниманието, както на широката маса, така и това на специалистъ.

Нашиятъ градъ биде найблѣзено засегнатъ отъ голѣмитѣ политически трансформации на последните дзе десетилѣтия. Години протекоха въ изнемога и икономически страдания. Варненци трѣпнатъ предъ утрешния денъ, предъ засилващата се стопанска криза и замираща търговия. Тъ знаятъ, че само една добре устроена, културно издигната, материално и духовно задоволяваща лѣтoviщна Варна е единствена та панацея за по-големо стопанско благоденствие. Варненските музикални тържества представляватъ единъ цененъ приносъ по пътя къмъ това стопанско благополучие и въз-

Борисъ Сакъзовъ

Значението на Мострениа панаиръ въ гр. Варна

Мострениа панаиръ, който Варненската търговско индустриална камара устроява въ гр. Варна, е отъ първостепенно значение за националното производство въ България.

Предъ всичко тая панаиръ става презъ единъ сезонъ — 5 VIII — 30 IX, когато въ гр. Варна, царицата на Черно море, се стичатъ хиляди лѣтовници отъ всички краища на България и чужбина. И това сж хора не само на служби и свободни професии, но и такива на практическата дейностъ въ живота — на промишлеността, търговията и земледѣлското стопанство. Какъвъ по удобенъ случай, прочее, за нашия промишленикъ — производителъ да представи своето производство предъ погледа и преценката на тия хиляди посетители и да остави впечатление у тѣхъ за издѣлката на своя трудъ?

Каква по ценна и широка реклама ще намѣри нашия индустриалецъ и занаятчия, нашия земледѣлски, овощарски и лозарски производителъ, отъ случая да стане известна въ едно кратко време неговата фирма на многоброенъ свѣтъ?

Имали по-сполучливо и по-целесъобразно избрана витрина за какво да е производство отъ шандовете на Варненския мостренъ панаиръ?

Хубавото начинание на музикалните тържества, така възторжено подето преди десетъ години, заслужава да бжде подкрепено отъ всички и ще трѣбва да се наложи като сж на традиция, чрезъ която ще се манифестиратъ по единъ блѣстящъ начинъ творческите възможности на несомнимия български духъ. Веднажъ станали традиция, тѣ ще трѣбва да се превърнатъ въ истински празници на духа, които носейки широкъ международенъ характеръ, да бждатъ съвремененъ и красноречивъ изразъ на своеобразието на българския творчески духъ.

Нека се приготвимъ за тия празници на духа!

Нека подкрѣпимъ едно благородно общобългарско дѣло.

Д-ръ Ст. Стайковъ
подпредседателъ на Варнен.
Музикално общество при
при култур.-просвѣтно чисталищно дружество

наиръ, предъ които само миналото лѣто минаха повече отъ 30,000 души? Но тая нашъ панаиръ нѣма значение само за отѣлните промишленници, които излагатъ своите мо-стри въ него.

Неговото значение е много по-големо. Ако той бжде пълно и образцово уреденъ, чрезъ него цѣлото наше промишлено-земледѣлско производство, съ всички свои качества и съвършенства, съ цѣлото си разнообразие и пѣстрота въ издѣлката би дало една обща и великолепна картина на българския творческитрудъ, което е отъ голѣмо значение за насъ. Такъвъ панаиръ би пордигналъ името на България предъ близка и далечна чужбина, а производствата на земяни, би спечелила вкусове, ни нови клиенти и би открила нови и по-широки пазари.

Най-сетне, Варненския промишленъ панаиръ има огромно национално значение и за цѣлия ни североизточенъ приморски край. Именно тая жгълъ на нашето Отечество, къмъ който не единъжъ сж проявявани инородни аспирации, трѣбва да бжде издигнатъ и затвърденъ като национално-културенъ оплотъ на българския народъ — гордъ и неуязвимъ отъ ничии чужди посегателства. А тая националенъ оплотъ — това е нашия градъ Варна, съ своите културно просвѣтни учреждения, съ младата си, но образцово уредена индустрия съ своите художествени и промишленни изложби, съ своите щедро дарени отъ природата красота и съ винаги бурно и трудолюбиво население.

Нека, прочее, се погрижимъ за по-високото издигане на тая градъ — като граниченъ свѣтящъ фаръ предъ морските простори, свидетелствуващъ за жизнеспособността на волевия духъ на българина!

Печатница Д. Тодоровъ
Варна
приема да печата всички
видове книжа.

Ж. Ж. Доревъ

НА ВЛАДИСЛАВЪ ВАРНЕНЧИКЪ СОНЕТЪ.

Ти рицаръ бѣ и строенъ, като тополя,
Съ сърдце на благородство, милостъта,
Обкръженъ съ ореолъ на младостъта,
И съ пламенъ въ гърди взоръ и съ твърда воля!

Сияйше въ багреница, златна слава.
Витязъ! ти отъ сждбата бѣ избранъ
Вмигъ да се оплъчишъ противъ зла сганъ
На диво-яничарската държава!

Напустна тишина дворецъ, разкошенъ
И тръгна съ боенъ конь за люта бранъ
Съ дружини смѣли, за безщадна кланъ,

Съ устремъ вихровенъ, и духъ надежденъ,
Противъ омразнитъ спяхи съ бѣсъ,
За слава и Христова света честь!

НА ПАДНАЛИТЪ ВЛАДИСЛАВОВИ РИЦАРИ на 10 ноемврий 1444 год.

Поклонъ, поклонъ на васъ герои смѣли,
Кои пролѣхте вашъта кръвъ безценна
За свето дѣло, вѣрата свещенна,
Въ далечни отъ родината предѣли!

Поклонъ предъ вашъта славна смъртъ, юначна!
О, мръхте вий по този кжтъ безъ страхъ!
Покойници, поклонъ предъ ваши прахъ —
Почива той въ земята хладна, мрачна!

Въ жестоки бой за вѣра и свобода
Изпълнихте вий ваши дѣлъ свещенъ
Съ доблестно сърдце, съ духъ възвишенъ,

Безъ страсть и цель користи, безъ изгода!
Почивайте сега вий въ тиха вѣчностъ.
Въ покоя на задгробната безпечностъ!

* Отъ неиздадената „Сбирка Сонети“ на Ж. Ж. Доревъ.

Петъръ Михайловъ.

Поеми на малката лодка

Почупени сж скрижалитъ. Не свѣти пжтеводната звезда
— тъй гжста е мъглата. По кой ли пжтъ да тръгнемъ?! Не-
вемъ тъй далече е зората!

— о —

Въ молитвения часъ на утрото, когато надъ заспалитъ
солени води прелитатъ бѣли чайки — погледни на изтокъ —
тамъ на линията на водата стои исправенъ призрака на твоята
сждба — моя сѣнка.

— о —

Когато въ призори удара весла за дълъгъ пжтъ, мо-
жешъ ли една сърдечна дума да ми кажешъ — дума за щаст-
ливъ пжтъ?!

Моята лодка е малка и азъ съмъ самъ — кърмчия и
весларъ.

— о —

Години наредъ — дълги години — азъ наблѣгамъ весла
къмъ тебъ — маякъ и пристанъ на моя пжтъ. Въ последния
денъ когато те достигнахъ, за да кажа стига — маяка угасна.
И азъ отново тръгвамъ — въ бури — самъ кърмчия и весларъ.

— о —

Дълъгъ пжтъ изминахъ самъ и буритъ вече не ме пла-
шатъ. Невемъ самъ не съмъ по-силенъ?

— о —

Не виждашъ ли — милиони стоятъ изплашени и нѣми,
спрѣли пжтъ, на живота предъ мъртвия компасъ. Загубенъ е
пжтъ на живота. На кждъ?

— о —

Когато въ кжсна есенъ стоя на брѣга и дишамъ твоята
мощъ, азъ се моля: прибири ме вълна, приюти ме стихия!
Назадъ на сушата е тъй страшно, тъй тежко!

— о —

Тихо!

Морето спи последния си сѣнь.

— о —

Въ блаженната старостъ на бѣлитъ коси — ний ще
стигнемъ брѣга на онази страна, която ни е родила. Въ часа
на завръщането, когато свиенъ платна за последенъ пжтъ —
спомни си за първия денъ, въ който азъ те взехъ — сплътница
и другарка — въ моята лодка. Ти се страхуваше да тръгнешъ
съ менъ. Страхътъ остана само споменъ. А колко голѣми и
яки лодки погълнаха вълнитъ! На живота вѣчнитъ вълни.

Нали помнишъ — по цѣлия пжтъ азъ съмъ бѣхъ кърм-
чия и весларъ. Защото въ моята малка лодка бѣше ти — най-
скъпия товаръ на моя пжтъ.

— о —

Не чувашъ ли, въ мрака на живота милиони сирени вес-
тятъ крушение и погибель. Нѣма ли кѣй да ги спаси. Тѣхъ —
удавницитъ въ живота.

— о —

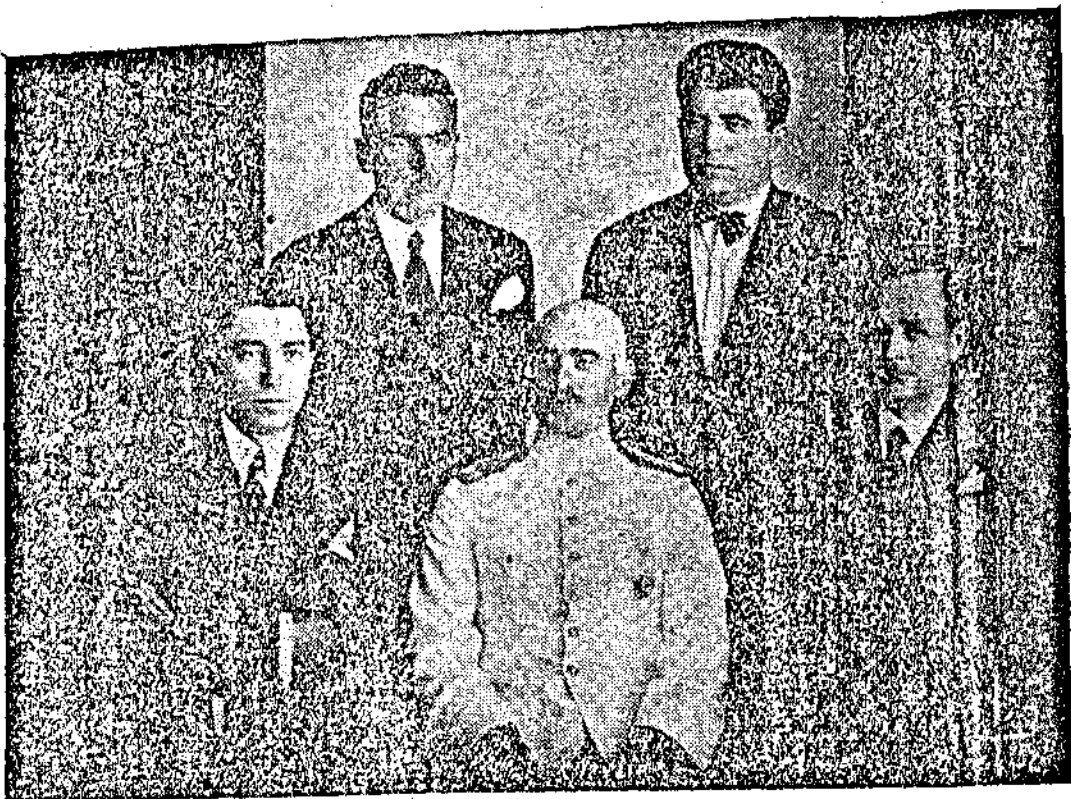
Когато на изтокъ тъмнината на идващата буря прибули
хоризонта и Нептунъ засвири по възетата на малката ми
лодка — азъ вдигамъ глава, исправенъ надъ вълнитъ и при-
гласямъ на сладката пѣсень на смъртъта.

РЕСТОРАНТЪ „ВЕНЕЦИЯ“

на ул. „6 Септемврий № 29

има най-уредената българска кухня и за това е пре-
пълненъ отъ посетители. Безъ да знаете мѣстонахож-
дението му, ще го намерите по многото посетители, а
жкусите ли отъ ястията му, не ще го напустнете докато
сте въ Варна.

Строителниятъ комитетъ на парка-мавзолей Владиславъ Варненчикъ

Отъ лѣво на дѣсно, седналитъ: Инж. Янко Мустаковъ — кметъ на гр. Варна, полков-
никъ Петъръ Димковъ и Никола Димитровъ — помощникъ кметъ. Правитъ: архитектъ
Антонъ Франга и Крумъ Смиленовъ

Крилатиятъ походъ на краля
и неговитъ рицари отъ Полша,
Унгария, Чехия, Италия, Юго-
славия и Румѣния, подпомог-
нати отъ българи — доброволци,
биде неочаквано спрѣнъ отъ
многобройнитъ войски на Му-
радъ II.

Десетки хиляди защитници
на христовата вѣра станаха
жертва и за българския на-
родъ, който очакваше освобож-
дение отъ тѣхъ, но му било
отредено още да робува.

Тоя подвигъ на краля Вла-
диславъ, неговия главнокоман-
нующъ Янъ Хунияди и редица
още рицари, записанъ съ злат-
ни букви въ историята, като
актъ на самопожертвование,
безграниченъ героизмъ и се-
беотрицание, извика у варнен-
ци идеята да се овѣковѣчи па-
метъта на полския краля Вла-
диславъ Варненчикъ, 490 го-
дини следъ датата на фаталния
бой, по инициативата на мно-
гоуважавания воененъ коман-
дантъ на Варна, полковникъ
Димковъ Петъръ, биде обра-
зуванъ комитетъ за постройка
на парк-мавзолей въ паметъ
на полския и унгарски краля
Владиславъ Варненчикъ и за-
гиналитъ съ него герои.

Комитетътъ, конструиранъ

първоначално отъ видни вар-
ненски граждани, както изла-
гаме на друго мѣсто, биде по-
пълванъ постепенно съ нови
радетели за реализиране на
тази благородна задача.

Паркътъ обхваща двѣтъ моги-
ли и една отъ площъ 25.4 дека-
ра ниви, отпустнати отъ се-
лянитъ на село Владиславово
срещу минимално заплащане,
като дадохъ първи своя без-
възмезденъ трудъ при заграж-
дането на парка, неговото
грубо очертаване и свързване-
то му съ добришкото шосе.

Въ това голѣмо дѣло, което
сѣчетава въ себе си три епохи
— тракийска съ царска гроб-
ница отъ преди 2600 години,
тая отъ 1444 година и днеш-
ната — съ съграждането на
парка-мавзолей — е плодъ на из-
ключително на здравата дѣс-
ница, твърдата воля и положи-
телната мисль на полковникъ
Димковъ.

Безъ него, паркътъ-мавзолей
бѣше немислимъ. Съ това дѣ-
ло на полк. Димковъ заслу-
жено и смѣло трѣбва да се
гордѣмъ не само ние варнен-
ци, но сжщо и армията и
България, защото тоя един-
ственъ по рода си паметникъ
се почна съ „нищо“ и само за

деветъ месеци ние го имаме
съграденъ въ днешния му ве-
личественъ видъ.

И българинътъ вече може
да се гордѣе съ дѣла отъ ро-
да на египетскитъ пирамиди.

Между редицата на творцитъ
сж и трудовацитъ отъ 4 а пех.
работна дружина, които напра-
виха за едно кратко време но-
виятъ булевардъ „Владиславъ
Варненчикъ“.

Голѣмъ дѣлъ въ изгражда-
нето на мавзолей и пжтищата
иматъ и техницитъ съ срѣдно
образование и всичкия техни-
чески персоналъ на държавни
и общински служби.

Като така, това епохално
дѣло на обновена България
може смѣло да се нарече об-
щонародно дѣло.

Въ днешния си видъ парка-
мавзолей струва:

Въ пари кржглъ 800,000

Въ безплатенъ трудъ

на ученици, трудоваци,

войници, студенти, се-

лени, затворници и др. 700,000

Получени сж до сега
парични срѣдства 1,100,000

лева, като съ излишка, ако
бжде достатъченъ, ще се изо-

графиса мавзолеятъ отъ вътре

съ картини отъ епохата на Вл.

Варненчикъ.

ВАРНЕНСКИЯТЪ ВЕСТНИКЪ на ВЕСТНИЦИТЪ

На 9 Юлий 1923 г. по ини-
циатива на Добринъ Василевъ,
Борисъ Сакжзовъ и др. биде
основано дружеството на вар-
ненскитъ журналисти, въ кое-
то при едно добро разбирате-
лство между публицисти, про-
фесионални журналисти, сво-
бодни писатели и собственици
на двата тогавашни варненски
вестника, сжществуваша добри
отношения между членоветъ.

Още въ първото заседание
на дружеството, въ което би-
де гласуванъ уставътъ, се ре-
ши да се издава въ дни на
национални празници специал-
енъ брой, подъ заглавие
„Варненски вестникъ на
вестниците“, като въ него
денъ други вестници въ града
не излизатъ и най-важното
вестникътъ да не представя-
ва обикновенъ ежедневенъ ве-
стникъ съ обикновени новини,
а да съдържа статии отъ вид-
ни варненски граждани и то
върху исторически, литератур-
ни, общо културни въпроси за-
сѣгащи предимно историята на
родния ни градъ и отъ друга

страна въ него да се изнасятъ
споменитъ на видни варненски
дейци въ миналото.

Това бѣ основното начало
при издаването на вестника,
неговата ръководна линия.

Първиятъ брой подъ уред-
ничеството на секретаря на
дружеството Добринъ Васи-
левъ излѣзе на Св Кирилъ и
Методи — 24 май 1924 г.

Голѣми афиши възвестиха
излизането му. Той направи
отлично впечатление на цѣло-
то варненско гражданство.
Тамъ излѣзоха извънредно цен-
ни статии върху периодическия
печатъ въ Варна и неизнесени
до тогава данни по развитие
на театралното дѣло въ града
отъ Добринъ Василевъ, върху
стария Одесусъ отъ Жеко Ив.
Жековъ, върху просѣтитъ
заченни въ Варна отъ Ив. П.
Церовъ, биографически бележ-
ки за първия варненски кметъ,
живъ тогава още Янко Слав-
чевъ отъ Борисъ Сакжзовъ и
данни върху миналото на Вар-
на отъ г. г. Я. Найденовъ, Я.
Романчукъ, покойния Никола

Кр. Мирски, Б. Вакъчиевъ
(върху музикалното развитие
на Варна, Ем. Мутафовъ и др.
Вестникътъ направи добро впе-
чатление и въ София и самъ
професоръ Иширковъ идва въ
града ни да си вземе единъ
екземпляръ, като рѣдко изда-
ние, а така сжщо и писатели
като Дим. Бабевъ и др. извлѣ-
коха отъ него ценни данни.

Първиятъ брой се разпро-
даде много добре и днесъ е ве-
че библиографическа ценностъ.
Въ втория брой, следъ го-
дини, печатаха споменитъ си
покойницитъ вече д-ръ Голо-
вина, Александъръ Джовичъ.

Тая подета традиция, която
сочи на едно рѣдно за бълга-
рина тогава единство трѣбва
да се запази за града ни за
винаги и за назидание.

Хроника

Лѣтниятъ кино Паласъ,
днесъ, 4 августъ, за последенъ
пжтъ извънредно интересна
двойна програма: 1. Най-весе-
лата комедия въ свѣта „Гос-
подинъ безъ квартира“ и 2.
Янъ Кипуровъ въ най-хубавия
с музикаленъ филмъ „Сърдце-
то ми по тебъ копнѣе“. На-
чало 9 часа и 15 минути следъ
пл. Цени обикновени.

Архитект
Антон Франги

който доде правачалната ид-
на скица за парамозолни на Вл.
Варненски.

Инженеръ
Любомир Димовъ

дейния секретаръ на комитета, кой-
то изгради парка на Владиславъ
Варненски.

Жеко Ив. Жековъ.

Пронходъ на гагаузитъ.

Гибонъ, въ съчинението си „Histoire du Bas-Empire“ гл. 14 дава подробно описание на движението на племената отъ Азия, сѣверно съ Европейската история. Колонитъ на вестника не позволяватъ да дадемъ изидки, отъ друга страна сж рѣчи извѣстни на ония, които сж чели историята.

Хунитъ, по етнологически типъ на всѣхъ племена отъ турански произходъ и авари, тирци, българ и пр., сж сѣ явили отъ им уралскитъ планини и каспиското море. Тъ сж били известни подъ името „черни хун“ и „бѣли хун“. Балканският полуостровъ билъ наводненъ отъ чернитъ хун. Славянитъ преселението си каза Д-ръ Латамъ въ съчинението си „Map and his Migration“, билъ раздѣлен на две групи, отъ които едната се отпавила къмъ Балканския полуостровъ, а заселила. Тъ не могли да образуватъ самостоятелна държава. Въ 679 г., известно време се Аспарухъ (Исперихъ) на Балканския полуостровъ образувалъ второ българско царство.

Етнологата и историята не познава родъ, племе, което подъ името „гагаузи“ да се е установило нѣкогѣ въ Балканския полуостровъ — обаче отъ последни изследвания на етнологитъ е установено, че „гагаузитъ“ сж особено туранско племе. Чрезъ туркитъ огузъ, което е било за свой вожда Огузъ-Ханъ. Въ 1224 год. узотурцитъ, настанени на рускитъ граници, или разбити отъ монголитъ, почнали да преминаватъ Дунавъ, отпавили се къмъ Добруджа (малка скития) и сж заселили между другитъ племена сжщи произходъ: печенезитъ, куманитъ и др. Узотурцитъ били сж приели християнство, сж настанили край Черно море (Манкалия, Каварна, Балчикъ, Варна, къмъ Силистра и други села). Въ хрисовула на Ісень II, даденъ на Гагаузитъ отъ турците въ 1230-1231 г. се узнава, че мѣстността, въ която сж живѣли разни турки племена, се наричала „Кавунска земя“, сж столиченъ градъ Карвуна (Балчикъ). Тъ турски племена сж били опасъ за византийската държава и да може да се обесилатъ, византийскитъ императоръ Мид Палеологъ билъ принуденъ да постави султани Ізединъ Кайгаузъ, който билъ сваленъ отъ престола на Іколия отъ монголитъ и потърсилъ защита при императора въ 1253 година на тронъ. Султатътъ вискалъ земя да се засели той и сподвижницитъ му. Императорътъ схваналъ, че интереситъ му налагатъ да постави средостение между неговата държава и на шестинето на дивитъ племена. Съ помощта на византийскитъ Ізединъ Кайгаузъ сполучилъ да възстанови държавата на Огузитъ, въ която признатата въ

ра е била християнската, въ подчинение на цариградския патриархъ.

Следъ Кайгаузъ станалъ господаръ Балчикъ, а следъ Балчикъ дошълъ Добротичъ, който е далъ име на Каравунската земя — Добруджа. Следъ Добротичъ дошълъ Иванко (1386) и отъ историята се знае неговата участъ. Гагаузката държава е траяла 130 години, и сж смъртъта на Иванко тя е изчезнала.

Следъ покорението Балканския полуостровъ отъ турцитъ като глава на християнитъ, безъ разлика на народностъ, билъ признатъ цариградския патриархъ. Гагаузитъ сж черкували въ грѣкитъ църкви, както днесъ се черкуватъ въ българскитъ. Грѣкитъ учени отъ това черкуване идватъ до заключение, че гагаузитъ сж отъ грѣкитъ произходъ. Вретостъ, биващъ грѣкитъ консултъ въ Варна, въ книгата си „La Bulgarie ancienne et moderne“ стр. 216, пише, че преди 1840 год. освенъ архиерея и духовенството му само 2-4 чорбаджии сж знаели грѣкитъ.

Между етнологитъ и историцитъ не е разрѣшенъ окончателно въпроса за произхода на гагаузитъ.

Иречекъ счита гагаузитъ за потомци на куманитъ — старо турско племе.

Проф. Младеновъ счита, че по езиково гледище, или сж потомци на аспаруховитъ българитъ, или на куманитъ, или на огузитъ.

Д-ръ Радловъ, академикътъ, счита куманитъ за потомци на огузитъ. Николау, варненски учителъ, въ книгата си „Одесусъ“, казва, че гагаузитъ произхождатъ отъ голѣмото туранско племе на узитъ или огузитъ. Други учени, считатъ гагаузитъ за потомци на древнитъ българитъ т. е. потомци на Аспаруха.

Едно е положително, че тѣ не сж отъ грѣкитъ произходъ.

Тъ сж отъ особено племе, което се е заселило презъ 1262 г. въ източната частъ на България въ времето на Ізединъ Кайгаузъ, който е възстановилъ царството на огузитъ, и който по всѣка вѣроятностъ е предалъ името си „Кайгаузъ“ или „Гагаузъ“ на своитъ подчинени.

За да можемъ да се произнесемъ окончателно по този въпросъ, ще имаме търпението да дочакаме печатанieto на тридесетъ годишния трудъ на уважаемия ни съгражданинъ г. А. Мановъ, подъ заглавие:

а) Кой сж гагаузитъ?
б) Обичаитъ, нравитъ и пр. на гагаузитъ.

в) Битово-историческия романъ „Гагаузитъ“.

Ние сме се ползували отчасти отъ този трудъ. Ласкаемъ се да върваме, че г. Мановъ ще ни освѣтли подробно върху този въпросъ и ще разсѣ мжливитъ предположения върху произхода на гагаузитъ.

Ив. Тодоровъ

Българскиятъ ВИКТОРЪ ЮГО

Влиянието на френската литература върху нашата датира отъ срѣдата на XIX столѣтие. Болшинството отъ нашитъ писатели, учени, поети, интелегентни лица знаятъ да говорятъ и да пишатъ изящния езикъ на Викторъ Юго.

Кой отъ насъ не е чель на френски или на български произведението на Викторъ Юго — този великъ френски народенъ поетъ, славата на когото се носи и вънъ отъ предѣлитъ на Франция; този „революционеръ“ на изящния френски езикъ; този майсторъ на звучността на ритма; този великъ поетъ на хуманността, на братството и на мира между народитъ, този поетъ, който дигна мощенъ гласъ за поробенитъ, за България, която се бореше за свобода и обединение? Единичката неговата поетическа и хуманна дейностъ е упражнила голѣмо влияние върху нашия народенъ поетъ Ив. Вазовъ. Това лесно се обяснява съ факта, че Викторъ Юго — френскиятъ народенъ поетъ, живѣше въ Франция — майката на цивилизацията, на свободата, а нашиятъ народенъ поетъ — Ив. Вазовъ, живѣше въ поробена България, която влачеше оковитъ на турското робство и не можеше да излъкува още робскитъ си рани. Това влияние заслужава да бжде предметъ на особени изследвания, които не могатъ въ тѣснитъ колонии на единъ вестникъ да се изложатъ. Вкратце, отношението на Викторъ Юго къмъ Ив. Вазовъ може да се назове, като учителъ къмъ ученика.

Ние мислимъ, че нашиятъ великъ народенъ поетъ е обогатилъ ума си и възвисилъ душата си, като е дошълъ въ съприкосновение съ ума и душата на Викторъ Юго.

Кой не е чель отъ насъ „Chatiment“, „Feuilles d'Auto-

mné“, „Légende des Siècles“ и др. и „Епопеята на забравени“, и не е съгледало немо средствениятъ актъ на великия гений на Викторъ Юго? Кой не е чель „Misérables“, „Клетницитъ“, и „Подъ игото“ и не е забелязалъ влиянието на Викторъ Юго?

Пишуиятъ тѣзи редове, като студентъ въ Одеса, често се срещаше съ поета Вазовъ, — изгнаникъ — като четеше постоянно „Misérables“ и който се възхищаваше отъ това произведение на Викторъ Юго. Тогава той почна да пише романа си „Подъ игото“.

Не сж само тѣзи сравнения, които изтъкватъ прѣкото влияние на Викторъ Юго върху Ив. Вазовъ, когото наричаме „Българскиятъ Викторъ Юго“. Интересътъ на нашитъ интелегентни лица къмъ езика на Викторъ Юго и до сега не е отслабилъ, а повече се разраства, прѣдъ видъ на обстоятелството, че изящниятъ френски езикъ обединява всѣхъ нивиди. Това се доказва отъ наплива на записване членове на „Alliance Française“, гдето има възможностъ да се изучава френски езикъ, езика на Викторъ Юго, неп срдственно да се, добива душевна наслада въ прочитанието на изящнитъ стихове на френския народенъ поетъ.

Българскиятъ Викторъ Юго се чете съ обаяние, изучаватъ се всѣчки почти стиховѣтъ му на изустъ. Това се дължи на мощното слово, на звучния стихъ които упражняватъ обаяние върху душата ни. Сжшо и неговиятъ учителъ — Викторъ Юго — се радва на сжщата участъ на Франция. Два гении — гениятъ на Франция, и гениятъ на България — се съчетава и блѣстятъ по свѣтовния друмъ на съответнитъ народи, движуци се къмъ възходъ и къмъ напредѣкъ.

Химическа фабрика

Братия Теневи

Варна — с. Рѣка-Девия

ФАБРИКУВА:

Сода бикарбонатъ за хлѣбъ,

Сода карбонатъ за пране,

Винена кислота (лимонтузу) и др.

Телефонъ № 71 — Варна

Общинско Стопан. за електричество — Варна

Обявление

№ 535

гр. Варна 19-й юлий 1935 година

Общинското стопанство за електричество — Варна, обявява на интересующитъ се, че на 27-й августъ 1935 година, въ 10 часа преди обѣдъ, въ канцеларията на Стопанството, ще се произведе търгъ за доставка на 5,000 килограма минерално дизеломоторно масло за Електрическата Централата.

Приблизителна стойностъ 100,000 лева. Залогъ за правоучастие въ търга 10 на сто въ банково удостоверение. Всѣчки разности: гербъ, данѣкъ, публикация и други сж за сметка на доставчика. Поемнитъ условия сж на разположение въ Счетсводството. Закона за Б. О. П. задължителенъ.

Отъ Стопанството

ИСКОНАШВЕЛИ

Търговско Акционерно Дружество

Централа Варна:
Телефонъ № 157

Клонъ София
ул. Царъ Борисъ № 143
Телефонъ № 2595

Проф. д-ръ Ян. Арнаудовъ

ректоръ на Търгов. академия.

Академическиятъ съветъ при Варненското висше търговско училище, въ заседанието си отъ 13 юлий т. г. е избралъ за ректоръ на училището проф. Д-ръ Ян. Арнаудовъ.

Ние поздравяваме г. Арнаудова съ високата честъ, която му е направилъ академическиятъ съветъ и която споредъ насъ е напълно заслужена и му пожелаваме успѣшна работа въ полето на просвѣтата и културата.

Ректоритъ при Варненското висше търговско училище се избиратъ за срокъ отъ две години.

Новиятъ ректоръ г. професоръ д-ръ Янаки Арнаудовъ е роденъ въ Русе, презъ 1891 г. гдето въ 1908 год. завършва класическа гимназия. Въ Лайпцигъ и Мюнхенъ той е следвалъ славянска и германска филология и философия. Презъ 1914 година г. Арнаудовъ завърши Мюнхенския университетъ съ докторатъ — дисертация — „Приказнитъ и разказитъ“ на Вилхелмъ Хауфъ, известенъ нѣмски детски писателъ.

Отъ 1919 година до 1922 година е билъ преподавателъ въ Русенската мъжка гимназия и Русенския учителски институтъ, а следъ тая година до днесъ непрекъснато на служба въ Търговската академия, гдето отъ Априлъ 1933 г. е редовенъ професоръ.

Професоръ Арнаудовъ е авторъ на трудовѣтъ: „Дидро, Лесингъ и наченкитъ на гражданската драма“, „Реформитъ въ новоезиково преподаване въ Германия“, „Граждански елементи у Гьоте“, „Учебна реформа“ и „Шилеръ, културна философия и политико-социални възгледи“.

Като професоръ по германската културна история, нѣмски езикъ и нѣмска Търговска кореспонденция, г-нъ Арнаудовъ, разработва историята на немската литература отъ социологично гледище.

Той е единъ отъ основателитъ на културното просвѣтно читалищно дружество въ Варна, неговъ настоящъ председателъ и създателъ на музикалнитъ тържества въ Варна и дългогодишенъ редакторъ на списанието „Морски Сговоръ“.

Обявление

Съюзътъ на журналиститъ въ България — централно управление Варна, обявява, че лотарията, която трѣбваше да се тегли на 12 юлий т. г., Петровъ день, е въ ликвидация, поради обстоятелството, че не можеха да се пласиратъ необходимото количество билети за нейното теглене.

Всѣчки, които иматъ билети могатъ да получатъ стойността чрезъ пласиритъ, отъ които сж ги купили, или като изпратятъ самитъ билети въ съюзната управа Варна.

Варна, 13 юлий 1935 г.

Отъ Управ. Съветъ

Полковник ДИМИТЪРЪ НИКОЛОВЪ ПОПЪ МИНКОВЪ
Главен Директор на Трудовата повинност.

Роден в гр. Габрово на 11 октомври 1886 г. Свършил Военното на Н. В. училище през 1908 г. Произведен в I-ви офицерски чин същата година и назначен на служба в 10-й пех. Родопски полк. Съвместно с полковник Родопски полк, тогава поручик, той взема участие във всички боеве на полка през първата и втората Балкански войни. Особено се е отличил при шурма на Одрин през нощта на 12 срещу 13 март 1913 година. На чело на своята рота, при атаката на източния сектор, той пръв се изкачи на форта Хаджиолу. Името на поручик Д. Николов е влязло вече в нашата славна военна история. Сщо през време на европейската война, той е взел участие във всички боеве на своя полк. През 1918 г. е командувал дружина в 85-я пех. полк. Като истински боеви офицер, полковник Николов е награден с всички ордени и знакове на отличие, които един командир на дружина може да получи.

След войната до 1923 г. е бил командир на 39-а пех. Солунска дружина; до 1932 г. е бил командир на 12-а пех. дружина, а от тази дата е бил началник на 3-и пограничен сектор.

На 1. V. т. г. полковник Д. Николов е назначен за главен директор на трудовата повинност, в която длъжност замества напущащия варненец г. Генерал Георги Попов, който е назначен за помощник Началник Щаба на Армията.

Варна и варненци дължат голяма благодарност на полковник Николов, за голямото съдействие, което даде за напущащия около града.

Ив. Н. Бакърджиев.

За Св. кръстъ

Беше лунна нощ, но тъй религия. Тук в околността красива и с такава чудна декорация бях укресен нашия крайморски дивен кът.

Опиянен от чудните картини заобикалящи ме от все страни, аз се почувствах облекчен, освободен от оковите на материята и реалното и моя дух литна по всички направления, да търси онова, което е най-красиво, най-благородно в нашия стар Одукусъ.

Съ какъв порив се спуснах към величествената нощ Галата, където съвкупно на миналото започна своя шепот и ми разказа за историята на Галатия, — погинала стар ржката на своя любим стар велможа, за да избегне неговия внук проклятието на боговете.

Изслушах тази тъжна история, която намрих за ужасна — жертвата на робинята Галатия пред смъртта на велможата.

Унесен се простих с този край, осветляван от миг на миг от маяка му и се запалих наново към забележителностите на нашия край. Стъпих в улиците на стария Одукусъ и близо до Акропола почувствах че някой ме засегна по рамото и чух тихия шепот на героичната Ирисъ, жертвувала живота и честта си за спасението на Одукусъ. Тя се обърна и бавно, унесено ми заговори:

— „Ти търсиш величното на духа в миналото тук в славния наш Одукусъ. Аз видях велики подвизи и чудни челоуци с голям ум, но не се мъжи да намбриш подвиг по величествен от този на човъка, който се жертвува с войските си за голямата си вяра, за своята

към девойка, красива като твоя. Любяща ме с всичкото си сърце, тъй силно, — по силно от смъртта.“

„Но, уни! Яви се нещастие — турците завладяха християнските земи и бяха станали опасност вече за моето кралство. Аз трябваше да вървя да се жертвам за своето кралство, за християнството, за да спася челоуството от ужаса на робството.“

„Аз събрах своите войски и в деня на заминаването се простих с нея, която обичах тъй силно, повече от себе си. Но аз бях крал, мой дълг беше да спася страната, кралството си, в името на Св. Кръст, челоуството от турското нашествие.“

„Какъ тя се раздели от мен, — аз умирах от мъка, но трябваше да направя тази жертва.“

„Водехме великолепно битки, като навсякъде побеждавахме турската згань. Стигнахме до стария Одукусъ. Какъ всички бяхме очаровани от дивните ѝ околности. Ний сиехме от радост че ще се бием за бисера на Черното море и ще му поднесем свободата. Всички бяхме настръхнали от велика радост, че стария Одукусъ от нас чака свободата си.“

Той продължи:

„Аз бях убийт пакъ за спасението на Одукусъ. — Далеч от родина, от своята мила, която трагично сатрих своя живот, — тя заби кинжалъ в сърдцето си. Нейния дух е далеч от земята, далеч от мен. Усмотенъ за винаги раздвоен от мен, като жалка самоубийца.“

„О! Ирисъ, тази е моята съдба да бъда далеч от своята родина, далеч от праха на тази която обичам, като всичко пожертвувах, гледайки, този прекрасен кът, за нещо по-силно от земната любов, — за Св. Кръстъ.“

Кризъ в музиката

Общоевропейската война разруши много материални и духовни ценности, но нанесе удари и на музиката.

Среди, които ценяха и татъха класическата, възвишената, сериозна музика, станаха безразлични към нея и почнаха да се възхищават от „модерната“ негърска дивашка музика, която като вълна залъ салони, ресторанти, кабаретата и пр., с своята какафония.

Вълшебните валсове, хубавите салонни танци се замъниха с невъзможните дивашки танга, фокстроти, румби и пр. музикални невъзможности.

Военните музикални разседици на музикална култура срещу народа, не останаха незабелязани от „модерната“ музика.

Твърде често ще срещнете в военния органъ в „Народна Отбрана“ обявления от войскове части, съ които дирят музиканти владеещи инструменти: саксофонъ и хармоника!

Още по чудно: — по фотографските витрини ще срещнете снимки на военни джасъ — банди на войскове части!

Въ приказната морска градина, където през лѣто се стича елита на нашето общество и маса чужденци да слушат нашите хубави военни музика, виждаме да се мъдрат, сложени предъ музикантите, две хармоника, а за изненада на сериозната, прецизна публика, появи се и военен джасъ-бандъ!

Не е ли време да се опомнимъ?

Крайно време е да запазимъ военните музика от този „модернизъмъ“!

Свобода на критиката

За държавния и обществен живот, публичната критика има съществено и значимо значение. Тя е необходима и полезна с трудни. От това гледище парламентарните режими, съставлявали от своя ода, на словото и печата обществено служене и дълг.

Същият тъй режим, обаче, не съ се стъпна да ограничава публичната критика и свобода. Това е главно и става само когато известни събития надхвърлят спокойствието на нацията и спазват нормалния ход на обществената реалност.

Разбирайки това така мога да твърдя на това ограничение, словото и печата съ способствували за неговото точно приложение. Съ тяхна помощ чувството на мъжа и съзнателенъ респектъ къмъ държавните и обществен интереси е добило качество на обществена добродетел.

Но когато принудителното ограничение на гражданската воля и свобода не се налага разумно и въ полза на идеята за държавна и обществен сигурност, а се установява единствено като средство да се избегне публичната критика на властта, тогава то от доброволно и съзнателно подчинение става мъчителенъ натискъ върху обществената и гражданската съвест.

От подобно проявление на държавната принуда, губи самата държава. Съзнанието за нейната мощ започва да ослаб-

на и да се замества съ тенденциите на времето — съ различни обяснения. Най-важното от тях е, че властта няма възможност да служи и да се справя съ изпитанията от критиката и нужди. Няма се много устата и властта на Мълва — резултат на несправедливите мъжки и на липсата на здравео и външно обществено мнение. Истината и правдата се заплитат. Центърът на държавното е сензационен. Масите нямат нито да слушат нито да четат желанието е изказан от други. При липса на публично изказване — слуховите съ добри дъшли. Съ това опасно и злоотворно ползване на публичната тръба да се върши. Вместо оплаквания, че мълвата разнася угажение о къмъ държавната власт и смущава съзнанието на гражданите, нужно е да се възстановят правото и свободата на обществената мисъл и слово. Каквито и да съ разбиранята и ползките на едно правителство, публичната преценка и одобрение съ първото условие, на което граждански и обществен тръба да отговаря въско негово мнението. Нека не се забравя, че днес — повече от всякога — държавата, се крепи върху националното доверие. А то се създава и расте само чрез свободна критика и обществен контрол.

Кирилъ Ц. Старцевъ

Пристигнахте ли въ Варна,

постарайте се да направите единъ излѣтъ изъ околностите ѝ.

Излѣтѣ всрѣдъ чародейната природа за да видите красивитъ очарователни изгледища и елатистия брегъ на Черно море.

ЕЖЕДНЕВНИ ЕКСКУРСИИ

на градската омнибусна служба д:

Пещеренъ (Ялалѣ) м-ръ	Рѣка Девня (Морцианополисъ)
Каменната гора (Джигли-ташъ)	Боровищъ (Гондрозъ-чешме)
Златенъ пѣськъ (Узунъ-кумъ)	Чайка (Пейнирджикъ)
Рѣка Кемчия (Пола)	Паркътъ на Вл. Варненчикъ
Хижа „Родни Балкани“	Асперуховъ валъ — Галата

Ежедневния редовенъ рейсъ Варна — Шуменъ трѣбва въ 5 ч. следъ обѣдъ отъ Варна, а отъ Шуменъ 7 часа сутринъ.

Залитвания и справки на телефонъ № 629

Курортна дирекция — Варна

срещу месечна такса отъ 8 лева

застраховка при

БЪЛГАРИЯ

1 во Българско Застрахователно Дружество

срещу злополука при пътуване — такса: 3 лева 50,000 въ случай на смъртъ — уронъ: 3 лева 50,000 въ случай на трайна неспособностъ за работа — (инвалидность). За лева 25 за дневна отплата

Упътване и застраховане при:

- 1) касиетъ на морските бани,
- 2) въ самото управление на Курортната дирекция
- 3) въ градската „Омнибусна служба“ А: Д. Варна и Шуменъ
- 4) Агенция Вагонъ — Ли/Култи, Варна
- 5) Пътническо бюро „България“ — Варна

Варненско Градско Общинско Управление

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 19601

Въ допълнение на обявление № 18454 отъ 22 VII. 1935 г., публикувано въ „Държ. вестникъ“ бр. 170 отъ I VIII т. г. обявява се на интересующитъ съ че на 2 IX 1935 г. до 10 часа, въ тържествата зала на Варненската градска община, ще се произведе търгъ, съ явна конкуренция, за продажбата на общинските жилища на ул. „Македония“ № 65 въ гр. Варна. Първоначалната цена е 250,000 лева.

За правоучастие залогъ 10% въ банково удостоверение.

Всички разноси по издаване потвърдителенъ актъ, както и всички други напознати и берни и въобще всички фискални тяжести, като гербъ, данъци, публикация и др., съ за сметка на купувача.

Поемнитъ условия съ виждатъ въ общината. гр. Варна, 2. VIII 1935 г.

ОТЪ ОБЩИНАТА

СТОЛИЦА И ПРОВИНЦИЯ

Освобождението насамъ, ита на нашите обществени строители сж били насо, успоредно съ градежа на ата държава, и въ създа на нова столица.

отъ тогава София става егителен центъръ за слу и поминъкъ за народната ; това се ознаменува съ ю нарастване на столичнo население: — отъ близо 30 жители презъ първита ни следъ освобождение днесъ София има надъ 000 жители.

ова шеметно за нашите уся нарастване и украса на транната балканска столица трѣбва да ни радва, защото чрезъ столицата си най-весе представяме на чужденъ, па и за насъ, българитъ, е образецъ на всичко хуо въ нашитъ граждански и турни постижения.

Обаче, материалниятъ про съ на столицата, последица с стихийния нашески центлизъмъ, става за смѣтка провинцията, която пакъ се азлюдява откъмъ интелекту йни сили.

Тождотъ къмъ столицата се збенно засили следъ войни, когато и животътъ ни по не стремглаво по нови релси. Развиха се и нарастнаха още колко града, като центрове стопански обекти, безъ, збира се, да догонватъ сто цата и, най-главното, безъ станатъ културни центрове и завидна висота.

Ако подиримъ аналогии у луги държави, можемъ да ириличимъ нашето културно извитие съ това на Франция, то Парижъ „сърдцето на ранция“ далечъ е надрастналъ провинциалнитъ градове и ка фекусъ поглъща и излъчва дѣска на фрэнската мисль изкуство; другоякъ е въ Гер ания и Италия, део множе тво центрове, като Мюнхенъ, иписка, Дрезденъ или Мила о, Неаполъ, Флоренция, Ве еция и др. оспорватъ културо то първенство на тѣхнитъ толицы съ своите учебни за едения, музеи, библиотеки, нигонздателства, вестници, артинни галерии и пр.

Нарадъ съ официалнитъ уч еждения, въ София сж цен ализирани почти всички кул рни институти: два универ тета, музикални и художест а академии, музеи, изда ства и редакции на списа и вестници; тамъ сж се зрели всички научни сили, турни дружества и изобщи знати интелектуални твор и водачи.

А какъ остана за про цията, въ нейната цѣлостъ? Три клона отъ Народната библотека, — въ Пловдивъ, Шуменъ и В. Трнѡво; Висше търговско училище въ Варна и, въ последно време, се съз даватъ клонове отъ Народния театъръ въ областнитъ градове. Нито едно солидно книгоизда делство не оцѣ въ провин цията, нито едно значително списание или библиотека вече не се издаватъ тамъ, а следъ смъртта на Ракитинъ не оста на да живѣе въ провинцията нито единъ значителенъ писа тель. Може би само Стара-За гора и Пловдивъ правятъ час тични изключения, а за хора на науката изъ провинцията и дума не може да сѣва, особенно следъ войнитъ.

Дори, въ последно време, откакъ се приложи конкурсътъ изпитъ за учители въ София (за Пловдивъ почти не се яви ха кандидати за конкурсътъ изпитъ) почти всички млади даровити учители се пресели ха въ столицата.

Единствены културни стоже и за провинцията оставатъ италищата, съ създаденитъ и тѣхъ народни университе читалищнитъ библиотеки

и читални, театралнитъ труп и, нѣкои отъ които, въ област нитъ и по-големитъ градове, се сформира и подобриха ка то клонове отъ Народния те атъръ.

Забележително е, че пове чето конгреси ставатъ все въ София.

За любознателнитъ провин циалисти е празникъ кога ви дятъ или чуятъ въ срѣдата си сказки, концерти отъ чеднитъ водачи на нашия интелектуал енъ и художественъ животъ.

Проява на отпоръ срещу зас палостта си провинцията иза рази въ чествуване годишнитъ на нѣкои исторически събития, или въ тѣй нарече нитъ „гостоприемни седмици“, пакъ по примѣръ даденъ отъ столицата.

Очевидно е пакъ, че двига тель на тия прояви, е стопан скийтъ интересъ отъ раздвиж ване на „алъшъ-вериша“, безъ, отъ това, да нараства провин циалното културно равнище, защото устроенитъ празници и зрелища сж кратки, по за нѣколко дни.

Раздѣляне страната на 7 области съ свои центрове и клонове е стѣпка за удържа не културния упадъкъ на про винцията: може би е рано, за да се видятъ ценни усилия и завоевания въ тая насока. Вър вимъ ли по стария пътъ, съз даватъ ли се блага все за София, а провинцията се оста ви да глѣхне, да се изостави дама, да реди и подържа кул турния си уroveň, ще бждемъ свидетели единъ денъ на со циални сътресения, на които може да бжде способенъ без работниятъ „умственъ проле тариатъ“, съсърдоточенъ въ столицата.

И за самата столица ще бж де по-целесъобразно да намѣ ри отдушникъ за разведрение на състената своя културна атмосфера, като се пристѣпи къмъ естественъ отливъ на претрупаната въ нейнитъ нед ра интеллигенция.

Досегашниятъ дисхармони ченъ строежъ на националния организъмъ: огромна глава, ко ято се крепи на хилаво и без помощно тѣло трѣбва да спре.

Желаниятъ отливъ на интеле генцията къмъ провинцията може да настѣпи като се съз дадатъ условия за сносно съ ществувание и задоволяване на порастнали културни интерес и вънъ отъ столицата: тогава мислимъ ще се повишатъ кул турнитъ потребности и вкусъ у по широкъ кръгъ отъ наро да, отъ което ще спечели бъл гарската книга, която ще на мѣри по вече читатели и ку пувачи.

Поставениятъ на разглежда не въпросъ не е изчерпанъ; за неговото разрешение сж не обходимы реформи отъ по-ши рокъ мащабъ, би станало и „размѣстване на пластове“ за сегашната културна поста новка.

Държавни, социални и въз питателски необходимиости на лагатъ да се предприематъ та кива преобразувания, за чието сполучливо разрешение ще се изкажатъ компетентнитъ и тия, които разполагатъ съ властъ, за да се създадатъ условия за хармонично развитие на нашия цѣлостенъ общественъ и кул туренъ животъ и това по без безознено ще стане докато сме още млади, гвѣкъ народъ, който сега се оформя и си из гражда по висша социална кул тура.

Димо Миневъ.

преподав. въ Търг. академия

Варненскитъ цигари
„МОМИЧЕ“
сж най-ароматични

В. Н. Поповъ

ДЛЪЖНОСТИТЪ на Варненскитъ граждани къмъ курорта.

Отъ редъ години общински тѣ фактори правятъ всички възможни за повдигането на градътъ ни въ курортно отно шение и нека признаемъ, че въ това направление е напра вено и предстои да се напра ви доста.

Щедро природата е дарила всички благодати за най хуба виятъ морски курортъ на Бал канския полуостровъ. Ако ние — Варненскитъ граждани — не можемъ още да ценимъ това, равниво го ценятъ чуж денцитъ, доказателство за ко ето е постоянното увеличение числото на лѣтовниците имъ и искреннитъ похвални отзиви въ чуждата преса.

Другъ, обаче, е въпросътъ, дали чужденцитъ, познаващи много курорти въ свѣта, би ватъ напълно задоволени отъ това, което зависи отъ добра та воля и отъ човѣшката ржка.

Нагояването, макаръ и от носително, на всички условия за качеството на нашия курортъ не зависи само отъ добрата воля на общинскитъ фактори. Въ голѣма степенъ длъжности има и гражданството. Тия длъжности сж изтъквани и де бело подчертавани отъ общи нскитъ, административни и дру ги власти, за да не е нужно наново да ги изнасяме въ по добриности имъ. На всѣки слу чай чистотата на жилищата,

улицитъ и площадитъ, подър жането спокойствие на всѣкъ де изъ града презъ траяното на курортния сезонъ, вежливо отнасяне съ гоститъ, избѣгване на експлоатации въ наеми на жилища, вили и хотели, въ ресторанти, увеселителни мѣста, въ превозни средства и пр. и пр. — сж едни отъ наложител нитъ длъжности на граждан ството спрямо курорта му. Съчетани тия длъжности съ грижите и усилията на респек тивнитъ официални власти, ще дадатъ задоволителната карти на на издигащия се вече нашъ курортъ — славата на градътъ ни и на държавата.

Не трѣбва да се изпуща изпредвидъ, че когато чужден цитъ ще правятъ преценкитъ си за нешия курортъ, незави симо отъ природнитъ му преи мущества, тѣ нѣма да ги пра вятъ само отъ сравнително благоустроената курортна частъ на града, а и отъ покрайнинитъ му. Тѣхнитъ наблюдателни очи и фотографическитъ имъ апа рати ще се насочатъ и къмъ беднитъ и скромни жилищурки въ покрайнинитъ. Доста е тия кж журки да бждатъ почистени и измазани, а оградитъ имъ за зеленени съ възможни расти телности. Това е въ пълната възможностъ на обитателитъ на покрайнинитъ.

ВЪДЕШИЯТЪ КУЛТУРЕНЪ ДОМЪ НА ВАРНА

Къмъ 1927 г. дна градската общинска библиотека на за читал. дружество и Лигата Варна, една отъ най-старитъ въ страната ни, представлява ще жалка развалина и за стя гането й, съживяването й, презъ 1928 г. биде назначенъ за неинъ шефъ Добринъ Ва силевъ.

Още въ първитъ си мѣрки, които той препоръча за изди гането на библиотеката, бѣ не избѣжното условие за едно ново специално здание. Идеята водета отъ него, съ неизбѣж нитъ сплъване и закѣснение зрѣ до 26 декемврий 1930 г., кога то въ общото годишно събра ние на Културно просвѣтното читалищно дружество, на сж щата дата, по поводъ рефера та на Добринъ Василевъ, застѣ гашъ пакъ въпроса за здание то, дружеството имайки предъ видъ, че то по законъ сжщес твува и е длъжно да подпوما га библиотечното дѣло въ гра да и при невъзможността на общината на Варна да построи сама з ание, реши то да поде ме инициатива за тая целъ.

Идеята, подата отъ единъ обикновенъ библио екаръ пре живѣ още колебание и се дви жи по разни кривулици, дска то къмъ края на 1932 г. се азкристи вече въ голѣмъ град ско общественъ и културенъ въпросъ. Тогава читалищното дружество, въ сътрудничество съ Лигата за курорта Ва на, реши да се разыграе известна та шоколадена лотерия за съ биране суми за фондъ построй ка на библиотечно читалищна сграда. Застанаха начело г. г. проф. Арнаудовъ, д-ръ Н. М. Недковъ, Герчо Герчевъ, цѣло то читалищно настоятелство, дейци отъ Лигата за курорта Варна, както г. Каланджиевъ и и др. и работата трѣгна.

Като всѣки малкъ зародишъ идеята впоследствие се разви, даде плодове, набѣгна и следъ събиране на една частъ отъ сумитъ се превърна вече въ идея за постройка на култур енъ домъ, който да обеме три крила, — голѣма концертна зала,

Ив. Н. Бакърджиевъ.

СЪНКИ ОТЪ МИНАЛОТО

Мрачно бѣше небото и чести свѣтлавици разкъсваха непро гледния мракъ, който правеше духътъ угнетенъ, сърдцето не мирно и ускорено да тупти.

Бѣше полунощъ и се дви жехъ изъ полето по посока къмъ езерото унесенъ въ тжж ни мисли за миналото ни, за страданията ни като народъ.

Колко кърви е видѣла тази бедна земя, колко страдания. У менъ се застоя мисльта, че човѣшкия духъ се проявява повече въ злото ксето се крие въ него, че доброто е винаги угнетено, скрито въ дълбочи нитъ на човѣшкото сърдце. И защо то не се проявява у всички бирейки тѣй красиво.

Въ този моментъ на разми шления чухъ леки стѣпки на коне, които се приближаваха бързо къмъ менъ. Една силна свѣтлавица блѣсна и въ сил ното освѣтление видѣхъ да се движи една кавалкада отъ кон ници, които неапоротно тихо галопираха къмъ менъ.

Всички бѣха облечени въ метални ризници, съ каски на глава, съ извадени мечове, които размахваха.

Въ единъ мигъ всички се спрѣ ха и ме заобиколиха. Чухъ непо знати гласове на чуждъ езикъ.

Какво искате господа, кого търсите. Азъ не разбирамъ ва шия езикъ. Тукъ е българска земя и вѣрвамъ че нѣкой го вори на моя езикъ.

Тогава излѣзе отъ групата единъ конникъ, когото гзгле дахъ при ново свѣтване. Той бѣ ше облеченъ въ златни доспѣ хи. Едѣръ, съ руси дълги коси и язеше великолепенъ конъ.

„Какъ дръзна да се нари чашъ българинъ, когато Бъл гария е подъ юго, когато вси чки велможи и цѣря сж изби ти. Всички кои-о имеха юнаш ко сърдце паднаха въ боеветъ съ нашия врагъ турцитъ.“

Азъ съмъ велможата Славъ и моя зѣмъкъ сега го виждамъ изчезналъ отъ земята, — ей тамъ бѣше до морето. Всичко е изтрито отъ времето, което бѣше тѣй юнашко, тѣй славно.“

Азъ се сепнахъ и му казахъ: България е свободна, свободна тя живѣе.

Турцитъ почти изчезнаха отъ Балканския полуостровъ бити отъ насъ до насита.

— Чудно, много чудно!

Но днесъ ний се бихме съ турцитъ, ей на това поле и въ тия страшни зблѣсквания съ турскитъ войски ний изгубихме отъ нашия погледъ водача ни слания Кралъ Владиславъ. Сега ний го търсимъ за да го зашмимъ отъ врага. Не сте ли го виждали?“

О! вий сѣнки на миналото, не знаете че вашия скѣпъ Владиславъ е убитъ, далечъ отъ своята родина. Тукъ на близо до града Варна.

Велможа Славъ трепна и съзри потехоха по неговитъ бузи. Той предаде думитъ ми на останалитъ, които съ плачъ посрещнаха тая вѣсть.

Славъ се приближи до менъ и ме запита:

„Това е станало отдавна нали? Преди вѣкове? Тогава ний сме сѣнки на миналото. Уви, това е вѣрно, вий сте сѣнки на миналото. Вий сте се пожертвували за родината и свободата на България, за хри стианството което бѣше за страшено тогава.“

Сега се увѣковчава па метъта на вашия Владиславъ, като му се строи мавзолей, ей тамъ на онази могила отъ насъ живитъ.

Ний всички сме сѣнки на миналото и затова българския духъ е мощенъ, защото вий сте нашитъ учители и бащи.

Печатница Д. Тодоровъ
ВАРНА

Ст. А. Станевъ
Кметъ на с. Завѣтъ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО „ВЕСТИКЪТЪ“

Той е шестата велика сила днес на земята, а видниятъ французи публицистъ Стефанъ Лозанъ го титулува: „Негово Величество вестника“. И заслужено той се счита шеста велика сила и се титулува „Негово Величество“, защото има по смѣлъ и по енергиченъ борецъ въ думи и дѣла отъ него. Той е готовъ да понизи достойнството на човѣка, на общественика до нула, но той е готовъ да създаде отъ човѣка величине, отъ общественика примѣръ за подражание.

Той може да сваля голѣмия вселенски и го направи на пухъ и прахъ заради неговитѣ лоши дѣла, но той може да въздигне тоя вселенски до Бога и го направи равенъ съ него, за добритѣ му дѣла. Той е всичко и може да направи чудеса, стига да иска, стига да служи честно и вѣрно на народъ и държава, и не се плаши отъ нищо, било сждъ или, че утре ще може да спре.

Вестникътъ е страшилище, чумова напасть за едни, а за други радостъ и приятенъ, разговорливъ другаръ. Той крие въ себе си всичко, поезия, проза, фикансови въпроси, политически рефлексии, сензации, хроника и т. н. Той самъ е бездушенъ, а носи умотѣ на мнозина, открива души на хиляди и поучава милиони хора.

Но за да бжде той истински изразителъ на чиста истина, справедливостъ, за да бжде обществена трибуна, където да се третиратъ безпристрастно, съ Исусово търпение и хладенъ разсѣдъкъ нѣщата, трѣбва тия, които пълнятъ колонитѣ му да иматъ човѣшко, благородно сърце, бистъръ умъ, да сж лишени отъ партизански дразги и лични задѣвки. Значи, трѣбва да имаме възпитани, благородни журналисти, защото тѣ сж мисълта, душата на вестника; тѣ сж, които

могатъ съ своето писане да го понизятъ и въздигнатъ.

А да бжде журналистътъ — човѣкъ на перото и мисълта, то не е лесна работа.

Журналистътъ се ражда и той е псвиканъ по призвание да бжде такъвъ, както поета, художника, философа, м. зиканта, защото жур-налистътъ е дарба на сърдцето и ума.

Но, за да изпълни журналиста своето призвание отъ него се иска още солидно образование; соченъ, китенъ езикъ; оригиналенъ стилъ и една обща култура, засягаща всички отрасли.

Не е истински журналистъ той, който о призванъ отъ по-видението за такъвъ, не крие въ душата си темпераментъ, силна фантазия и нестихващъ огънь на мислителъ.

Тия качества издигатъ журналиста въ очитѣ на народа, а вестника му става насжшна духовна храна за всички.

За разлика отъ тоя родъ журналисти има и други. Тѣ по начало не могатъ да се нарекатъ журналисти, ако не при тежаватъ горенброенитѣ качества на журналиста. И още повече, ако сж написали една статия за своя лична облага.

Не е, и не може да се счита за журналистъ тоя, който пише хумористически бледости, плитки задѣвки, полуграматни хроникъ и злжчни — клеветнически съобщения.

При това огромно значение на вестника въ днешно време, когато смѣтатъ, че следъ училището, той става единствения извънъ училищенъ възпитателъ, поучителъ на млади и стари, журналистътъ, тия избраници отъ провидението, белязани синове на своя народъ, трѣбва да носятъ въ душата си и живия огънь на любовъ, правда, истина, борба, трудъ и да бждатъ вѣрни служители на своята родина и народъ.

Журнализъмъ

Многократно се повтаря, че журнализмътъ е седмата велика сила, ала въ редоветѣ на журналистътъ има мнозина, които си поставятъ етикета на журналисти и се перчатъ за такива, само защото иматъ възможностъ да държатъ телефоната слушалка въ нѣкоя редакция, или пъкъ да сж регистрирали името си въ нѣкое вестниче, та се смѣтатъ достойни да направяватъ сждбинитѣ на злочестото ни отечество и че иматъ правото да четатъ моралъ на другитѣ, които не били „професионални“.

Въ журнализма има една голѣма идеология и всѣки може да бжде носителъ на тая идеология безъ огледъ дали е „професионаленъ“ или е „свободенъ“ и има друго занятие. Формата, подъ която сжествува днесъ журнализма и начина, по който се рекрутиратъ журналистѣ, не отговаря на оная идеология, която трѣбва да съдържа призванието на журналиста въобще.

Преди всичко издаването на вестникъ има характера на едно предприятие, създадено изключително за печалба, безъ огледъ на средствата, като се нагажда къмъ вкуса на леката публика, давайки на обществото най-лекомислаемата умствена храна — сензациитѣ. Самия журналистъ много пъти е длжженъ да работи подъ знака и заповѣдта на патрона на предприятието, като своето убежде-

ние поднася на читателя въ нежсжотвествующа на неговата мисъл форма. Има и такива, които сж днесъ тука, утре тамъ, въ зависимостъ, кой имъ плаща повече, а има други, които държатъ слушалката на телефона, записватъ предадения имъ фактъ и се считатъ за голѣми журналисти.

Виновникъ на това е безсжмнено обществото, което съ своето безразличие не цѣни истинския сериозенъ вестникъ, както и истинския и преданъ журналистъ, било той професионаленъ или свободенъ. Това безразличие на обществото е причина за отклонението на журнализмъ и журналиста отъ призвание и служение на журналистическата идеология.

Само истинскиятъ интелегентъ, боравящъ съ перото, може да служи съ достоинство въ храма на журнализма, пъкъ макаръ и да не е професионалистъ.

Богомилъ Вакжчиевъ — Варна.

ПРЕДИЗВИКАНЪ ОТГОВОРЪ

Въ мѣстнитѣ ежедневници: „Варненска поща“, „Варненски новини“ и „Черно море“ на нѣколко пъти подъ редъ се появи съобщение, че съюза на професионалнитѣ журналисти въ България и Двото на столичнитѣ журналисти, по случай тържествата за чествуване паметта на Владиславъ Варненчикъ, ще издадатъ „Вестникъ на Вестницитѣ“, като

сжщевременно се обявява на гражданството, че Съюза на „професионалнитѣ“ журналисти въ България нѣмалъ нищо общо съ Съюза на журналистѣ въ България, нѣкои отъ членоветѣ на който сж били представявали за членове на първия.

Двото на журналистѣ въ Варна, което е членъ на Съюза на журналистѣ въ България, сбясвайки си причинитѣ за горното клеветническо съобщение въ Варненскитѣ ежедневници, длжи да обясни на варненското гражданство и на обществото, че абсолютно нисей отъ неговитѣ членове е е твърдѣлъ, кжде о и да е, че иматъ общо съ съюза на „професионалнитѣ“ журналисти и имъ е неприсжщо да си служатъ съ имената на чужди лица и организации.

Вѣрно е, че и Дружеството на журналистѣ въ Варна реши да издаде по случай на сжщитѣ тържества своя традиционенъ „Варненски Вестникъ на Вестницитѣ“, но това не дава право на „професионалнитѣ“ кол ги да инсинуиратъ по адресъ на по-стари отъ тѣхнитѣ и уставно сжществуващи журналистически организации, които броятъ въ редоветѣ си издигнати общественици, журналисти и писатели.

Срѣдства за издаването на своя вестникъ двото дѣри по сжщия начинъ, както и почтенитѣ колеги съ другия лагеръ, съ тая само разлика, че като покрие разноснитѣ по издаването на вестника, остатъка ще се предаде на комитетъ по празнествата. Ако тая разлика, известна на варненското гражданство, преди звиква въ нѣкого незадоволство, не сж инсинуациитѣ които могатъ да покриятъ това незадоволство.

Отъ Д-вото на журналистѣ въ Варна.

КНИЖНИНА

Видения изъ царството на Аспаруха отъ Димитъръ Аджемовъ — Варна, 1935 г., 24 стр. 80, цена 10 лева.

Това е една навременна книжка, съ която нашиятъ младъ писателствующъ интелектуалецъ ни пренася въ своя тѣм на епоха отъ първосторията на българската държава, която е още неизяснена.

Въ 14 последователни видения г. Д. Аджемовъ описва по етично и възхитено хубави исторически сказания отъ епохата на Кубрата и Аспаруха. И, както самъ той казва въ предговора си, читателътъ вижда образа на великия Аспарухъ въ една нова свѣтлина, обрисуванъ не така, както други сж го описвали, а такъвъ, какъвто го е почувствувалъ въ своя миртъ, въ душата си, младиятъ поетъ. И въ действителностъ епохата е обрисувана най-правдоподобно за това и книжката му се чете съ увлечение.

Книжката е посветена на полковникъ Петъръ Димковъ, виновникъ за реставрирането на Аспаруховия валъ, съ паметници на великия български ханъ и аспаруховъ войникъ.

Театъръ, изкуство и публика, списание за литература, изкуство и обществени въпроси, год. I, брой 1, главенъ редакторъ Димитъръ Талевъ — Варна, годишенъ абонаментъ 50 лева.

Предъ насъ е първата книжка на новопоявилото се списание. По външенъ видъ и технически е добре подредено. Списанието си поставя задача да ратува за популяризиране родното изкуство, за економическо, културно и духовно повдигане на Варна и обещава строга обективност. По съдържание първата книжка оправдава поставенитѣ си цели и задачи.

Б. Доброполски

Ароматичнитѣ варненски цигари

„МОМИЧЕ“

сж приготвени отъ най-доброкачествени тютюни.
Опитайте ги, за да се вѣрните.

Въ деликатесния и колониаленъ магазинъ

„ТРАКИЯ“

на Манолъ Георгиевъ

ул. „6 Септемврий“ № 40

ще намѣрите най-доброкачественитѣ и пресни стоки
Поржкитѣ си можете да дадете по телефона му № 559.

ВЪ СЕМЕЙНАТА БИРАРИЯ

„БОЙ О О Л У“

на ул. 6 Септемврий № 40

ще намѣрите най-хубавитѣ натурелни бѣли и черни
Вина, пресни закуски на скара, ефтина
народна кухня.

Въ градината, при уютна обстановка, ще сте на
приятна почивка.

Посетете бой о о л у, за да разберете, че сж
били при Царцата на Черно море

Дружеството на журналистѣ въ Варна

То сжществува отъ 1923 година. Уставътъ му е утвърденъ отъ Министерството на Вътрешнитѣ работи и Народното Здраве съ № 980 отъ III 924 г. Зарегистрирано, е като юридическо лице, въ Варненския окръженъ сждъ въ регистра подъ № 5/1933 г.

Членуватъ:

1. Жеко Ив. Жековъ (председателъ), юристъ, адвокатъ бившъ варненски град. кметъ, бившъ окръженъ управителъ, бившъ народенъ представителъ и председателъ на Alliance française, общественикъ, публицистъ, писателъ.
2. Борисъ Санжзовъ, бившъ учителъ въ Варненското Търговско училище, бившъ началникъ на индустриалния отдѣлъ при Варненската Търг.-Индустриална камара, статистикъ-економистъ, публицистъ-писателъ
3. Антонъ Байчевъ, бившъ учителъ, училищенъ инспекторъ, народенъ представителъ и лекторъ при учебнитѣ заведения въ Флота, дългогодишенъ публицистъ-журналистъ
5. Богомилъ Вакжчиевъ, юристъ, адвокатъ, бившъ сждъ членъ-кореспондентъ на Французката Академия, публицистъ-писателъ.
5. Василевъ, писателъ-публицистъ, познавачъ на българското дѣло.
6. Д-ръ Ст. Николовъ, юристъ, публицистъ
7. Д-ръ К. Юрдановъ, медицински лѣкаръ, ред. медицинското списание „Природенъ Лѣкаръ“
8. Василь Н. Поповъ, бившъ: началникъ отдѣла на Министерството на вътрешнитѣ работи и на же секретаръ на окръжни управления, дългогодишенъ управителъ, директоръ на акционерна банка, бившъ журналистъ
9. П. Антоновъ, агрономъ, редовенъ сътрудникъ на агро-мичната преса.
10. Параско Поповъ, юристъ писателъ-публицистъ
11. Боянъ Станчевъ, запасенъ офицеръ, бившъ редакторъ в. в. „Морски Ратникъ“, „Черноморска Камбей“, „Морско Море“ и „Славянинъ“, публицистъ.
12. Хр. Мирски, юристъ, адвокатъ, бившъ варненски град. кметъ, бившъ народенъ представителъ, публицистъ.
13. Пр. Преславски, бившъ сждбенъ служителъ, писателъ по театралното дѣло, журналистъ.
14. Г. Сапунджиевъ, писателъ по „Есперанто“, г. Близначъ
15. Кирилъ Мирославовъ, редакторъ на в. в. „Морско сжщъ“, бившъ редакторъ на в. в. „Черноморска трибуна“, „Черно сжщъ“ и сътрудникъ на в. „Спортъ“ и „София“
16. Цонко Ханджиевъ, бившъ учителъ, бившъ варненски помощникъ кметъ, писателъ — публицистъ.
17. Л. Бочевъ, писателъ въ областта на Общинското самоуправление, публицистъ.
18. Ат. Мановъ, запасенъ полковникъ, писателъ публицистъ
19. Иванъ Черневъ, бившъ народенъ представителъ, общественикъ, публицистъ.
20. Василь Пехливановъ, писателъ журналистъ.

Дружеството е членъ на Съюза на журналистѣ въ България, устава на който е утвърденъ отъ Министерството на Вътрешнитѣ работи и Народното Здраве съ № 4485 отъ 29 септемврий 1926 год., а е регистриранъ като юридическо лице въ Варненския окръженъ сждъ подъ № 1/1933 г.

Повечето отъ членоветѣ на дружеството сж съ висше и полувисше образование, а другитѣ — съ средно, сж идейни и почти безвъзмездни жгеци предъ олтаръ на писателството и журналистиката, изпълнявайки обществения си дългъ, изразявайки общественото мѣнение, изясняйки тѣ печата всичко, което интересува широкитѣ народни маси въ научно, просвѣтно, културно, стопанско, промишленно, битово отнѣшения

Частно за гр. Варна дружеството си е посветило да работи съ всички сили и средства на града въ всѣко отношение.